

Οδηγός για τον Εκπαιδευτικό

- Ελληνική Έκδοση -

Democratic and Inclusive School Culture in Operation (DISCO)

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

Implemented
by the Council of Europe

Υπεύθυνος Έργου:

Dr. Moritz Peter Haarmann
Institut für Didaktik der Demokratie
Leibniz Universität Hannover

Διαχείριση Έργου:

Christoph Wolf
Richard Heise

Σε συνεργασία με:

University Pavia/Italy
University Vienna/Austria
1 EPAL Korydallou Athens/Greece
Inspectoratul Școlar Județean Buzău/România

Υπεύθυνος Ελληνικού Οδηγού:

1^ο ΕΠΑΛ Κορυδαλλού
Ελισάβετ Καρακίτσιου
Θωμάϊς-Παναγιωτίτσα Σπήλιου

Institut für
Didaktik der Demokratie

universität
wien

MINISTERUL EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

Democratic and Inclusive School Culture in Operation (DISCO)

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Implemented
by the Council of Europe

Democratic and Inclusive School Culture in Operation (DISCO)

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

EUROPEAN UNION

CONSEIL DE L'EUROPE

Implemented
by the Council of Europe

Περιεχόμενα

Σχετικά με τον Οδηγό	σελ. 4
Σχέδιο Μαθήματος	σελ. 4
Μέρος Πρώτο	σελ. 4
Μέρος Δεύτερο	σελ. 11
Χρήσιμοι Σύνδεσμοι Πραγματικού	
Ελέγχου	σελ. 13
Εργαλεία Επαλήθευσης Πραγματικών	
Περιστατικών	σελ. 14
Παραδείγματα Εντοπισμένων	
«ψεύτικων ειδήσεων»	σελ. 15
Παράδειγμα 1 (Affiliated marketing)	σελ. 15
Παράδειγμα 2 (Έλεγχος πρωτογενούς	
πηγής της πληροφορίας)	σελ. 17
Παράδειγμα 3 (Κινδυνολογία-Clickbait)	σελ. 18
Παραδείγματα Θεμάτων Έρευνας	σελ. 20

Σχετικά με τον Οδηγό

Αυτός ο Οδηγός προσφέρεται συμπληρωματικά με το Ψηφιακό Εγχειρίδιο το οποίο αναπτύχθηκε στα πλαίσια του έργου «Digital Resistance» υπό την αιγίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως βοήθημα για την υλοποίηση και εφαρμογή του έργου στην τάξη. Περιλαμβάνει ένα παράδειγμα σχεδίου μαθήματος, μερικά παραδείγματα ως προτεινόμενα θέματα έρευνας για τους μαθητές και μια συλλογή χρήσιμων εργαλείων και συνδέσμων.

Σχέδιο Μαθήματος

Το παράδειγμα του σχεδίου μαθήματος που ακολουθεί αφορά την υλοποίηση του έργου «Digital Resistance» σε μια τάξη μαθητών και αποτελείται από δύο μέρη.

Κάθε μέρος ολοκληρώνεται σε δύο μαθήματα. Ένα διάστημα μιας ή δύο εβδομάδων μεταξύ των δύο μερών, ανάλογα με το θέμα και τη σύσταση/αριθμό μελών της ομάδας των μαθητών, θα συντελούσε στην αποτελεσματικότερη εφαρμογή του έργου.

Εν συντομία, αναφέρουμε ότι κατά τη διάρκεια του πρώτου μέρους οι μαθητές εισάγονται στις βασικές έννοιες του έργου και της προτεινόμενης μεθοδολογίας, ενώ κατά τη διάρκεια του δεύτερου μέρους πραγματοποιούν τη δική τους έρευνα την οποία τεκμηριώνουν σε μια μορφή ψηφιακού υλικού και την παρουσιάζουν στην ολομέλεια της τάξης.

Η διαδικασία υλοποίησης των μαθημάτων εξηγείται, παρακάτω, μέσα από συγκεκριμένο παράδειγμα.

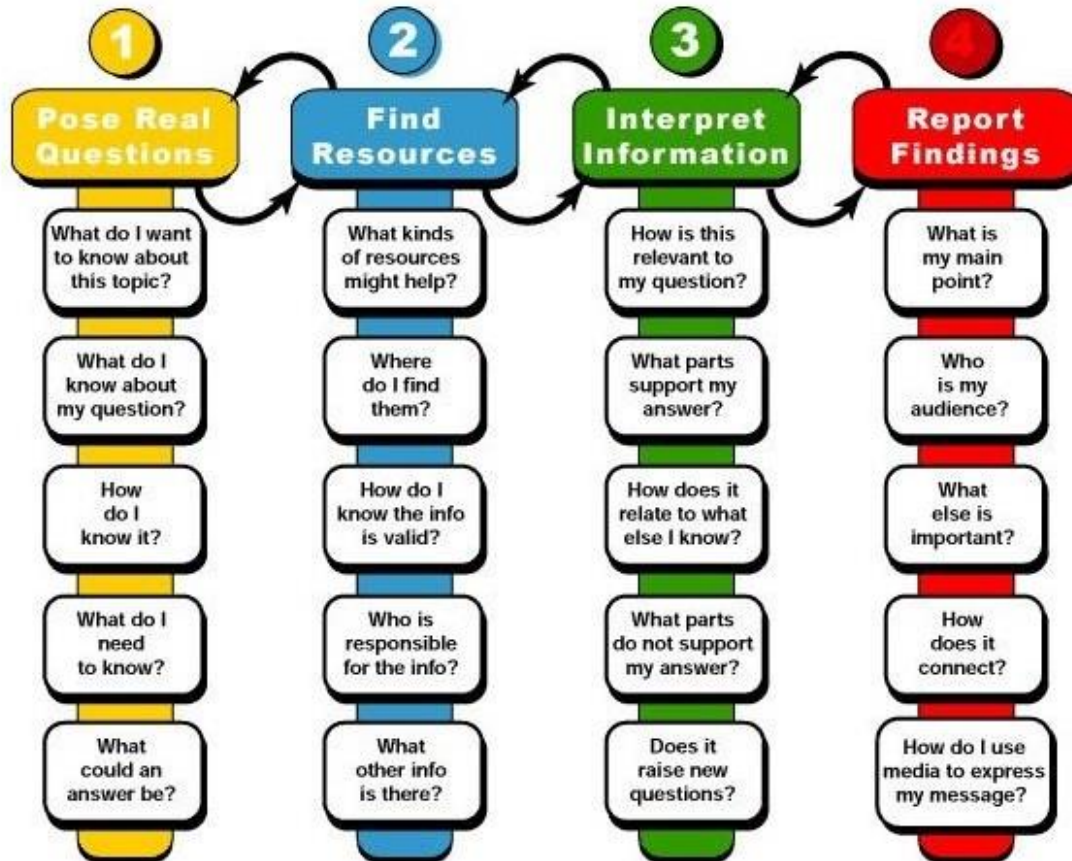
Μέρος Πρώτο

Για το πρώτο μάθημα προτείνονται τα παρακάτω:

- Εισαγωγή στο θέμα και τις βασικές έννοιες του έργου
- Παρουσίαση του χρονοδιαγράμματος του έργου

Για το δεύτερο μάθημα προτείνεται:

- Παραδειγματική εκτέλεση των 4 βημάτων της διερευνητικής μάθησης με βάση συγκεκριμένο αντικείμενο έρευνας

Πηγή: Ξεκινώντας τη διαδικασία μάθησης βασισμένη στην έρευνα, Πανεπιστήμιο του Cambridge, Σχολή Παιδαγωγικής

Το πρώτο βήμα περιλαμβάνει την εύρεση/επιλογή ενός αντικείμενου έρευνας.

Το ερώτημα που τίθεται είναι σαφές: είναι σημαντικό να μάθουμε αν το αντικείμενο της έρευνας (η πληροφορία) περιέχει ψευδείς, πλαστογραφημένες ή εσκεμμένα παρανοημένες πληροφορίες, ποιά πολιτικά κίνητρα βρίσκονται πίσω από την πληροφορία και αν η διάδοσή της μπορεί να έχει οδηγήσει σε περαιτέρω πραγματικά γεγονότα.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: είδηση για κρούσμα του ιού έμπολα στη Σουηδία σε ελληνικό διαδικτυακό μέσο ενημέρωσης.

Κρούσμα του ιού Έμπολα στη Σουηδία

CNN Newsroom, CNN Greece
© 15:04 Πέμπτη, 04 Ιανουαρίου 2019

Πηγή: ΑΠΕ/ΕΡΑ/UNICEF/MARK NAFTALIN HANDOUT

Ένας ασθενής απομονώθηκε σε νοσοκομείο της πόλης Ουφέαλα στη Σουηδία, καθώς είναι πιθανό να έχει προσβληθεί από τον ιό Έμπολα.

Διαβάστε επίσης

ΗΠΑ: Σε κορωνίδια νοσήλευσης που ενδέχεται να εκτεθεί στον ιό Έμπολα

Την παραπάνω ανακοίνωση έκαναν οι σουηδικές Αρχές και αναμένονται περαιτέρω πληροφορίες.

Σύμφωνα με τη Daily Mail, ο ασθενής μεταφέρθηκε στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Eriksholm της πόλης και τα αποτελέσματα των εξετάσεων του αναμένονται σήμερα το βράδυ.

Επείτα μεταφέρθηκε σε άλλη εγκατάσταση στην επαρχία της Ουφέαλα, όπου το Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο έκλεισε για προληπτικούς λόγους, αφού το προσωπικό του εκτέθηκε στον ιό, όπως αναφέρει το Svenska.

Πηγή: <https://www.cnn.gr/news/kosmos/story/160613/kroysma-toy-ioy-empola-sti-soyidia>

Η είδηση παρουσιάζεται στην τάξη για συζήτηση.

2

Το δεύτερο βήμα αφορά την αναζήτηση πηγών για την έρευνα.

Στο βήμα αυτό αναζητούμε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την είδηση που αποτελεί το αντικείμενο της έρευνάς μας.

Οι μαθητές καλούνται να διαβάσουν την είδηση και να προτείνουν ιδέες. Είναι δυνατόν, για παράδειγμα, να εισάγουμε την πληροφορία σε μια μηχανή αναζήτησης ή να αναζητήσουμε την(τις) σχετική(σχετικές) εικόνα(εικόνες) στη μηχανή αναζήτησης;

Βοήθεια για την αντίστροφη αναζήτηση εικόνων, συμβουλευτείτε τις ενότητες Ιστοσελίδες πραγματικού ελέγχου και Εργαλεία για την εύρεση στοιχείων.

Αναζητώντας την είδηση σε μηχανή αναζήτησης εμφανίζονται συνδέσεις στις ακόλουθες σελίδες με παρόμοιο ύφος και περιγραφή της είδησης που αναπαράγεται από την πρώτη πηγή:

<http://nikosxeiladakis.gr/%CE%BE%CE%B5%CF%83%CF%80%CE%B1%CF%83%CE%B5-%CE%B7-%CE%B5%CE%BC%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B1-%CE%B5%CF%80%CE%B9%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CE%B9%CE%B1-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CF%83%CE%BF%CF%85%CE%B7%CE%B4%CE%B9/>
<https://www.newsbeast.gr/world/arthro/4382534/ypopto-kroysma-toy-ioy-empola-se-nosokomeio-tis-soyidias>
<https://www.defence-point.gr/news/asthenis-me-ton-io-empola-se-nosokomeio-stin-soyidia>

Διαβάζοντας προσεκτικά την είδηση, βλέπουμε ότι γίνεται αναφορά στην Daily Mail και στο Sputnik.

Ελέγχοντας τις αναφορές βρίσκουμε την ανάρτηση της Daily Mail

<https://www.dailymail.co.uk/health/article-6557539/Patient-Sweden-feared-struck-EBOLA.html>

όπου φαίνεται ότι τα αποτελέσματα των εξετάσεων ακόμη αναμένονται και του Sputnik όπου διαβάζουμε ότι ο ασθενής απομονώθηκε και το νοσοκομείο έκλεισε για προληπτικούς λόγους.

https://sputniknews.com/europe/201901041071216282-ebola-sweden-case/?utm_source=push&utm_medium=browser_notification&utm_campaign=sputnik_inter_en&fbclid=IwAR3v4_7tEbr3e_S57gOOplvBMD08P5e1k_w7QmHOvQ5eRJ5QLNzSpm8pWcA

Ερευνώντας για άλλα δημοσιεύματα με τη σχετική είδηση βρίσκουμε μεταξύ άλλων δημοσίευση του αμερικάνικου CNN:

<https://edition.cnn.com/2019/01/04/health/ebola-sweden-intl/index.html>

Περισσότεροι σύνδεσμοι μπορεί να βρεθούν με τη βοήθεια των Συνδέσμων Πραγματικού Ελέγχου που προτείνονται παρακάτω.

3

Στο βήμα αυτό οι πληροφορίες που συλλέχθηκαν από τις διάφορες πηγές πρέπει να συγκριθούν σε σχέση με το ερώτημα που διατυπώθηκε στο βήμα 1.

Παρουσιάζουμε στους μαθητές τους συνδέσμους που βρέθηκαν και εξηγούμε τις δυνατότητες ανάλυσής τους.

Ποια πηγή είναι πιστευτή;

Ποια πηγή παρέχει πληροφορίες για το αντικείμενο της έρευνάς μας;

Σε τι συμπεράσματα καταλήγουμε αν μελετήσουμε και άλλες πτυχές όπως η ημερομηνία, ο συντάκτης, κ.λ.π.

Προτάσεις για τα κριτήρια αξιολόγησης μπορούν να βρεθούν στο Ψηφιακό Εγχειρίδιο στο Κεφάλαιο 3, Διαδικασία και Οδηγίες Μεθοδολογίας.

Τελικά, συνοψίζουμε τα αποτελέσματα της σύγκρισης των στοιχείων που συλλέχθηκαν από τις διαφορετικές πηγές. Σημαντικό, στο σημείο αυτό, είναι να τονίσουμε το γεγονός ότι σε πολλές περιπτώσεις δεν είναι δυνατόν να γίνει σαφής διάκριση μεταξύ αληθούς και ψευδούς. Σε τέτοιες περιπτώσεις, η έρευνα μπορεί να συμβάλει στην αντίθεση των διαφορετικών θέσεων.

Στο παράδειγμά μας, είναι σαφές ότι η πρώτη σύνδεση με την είδηση θέτει ένα πλαίσιο κινδυνολογίας αφού μαζί με την είδηση υπάρχει προτροπή στον αναγνώστη να ανατρέξει και σε άλλη σχετική είδηση στο ίδιο πνεύμα.

Από τις συνδέσεις που βρέθηκαν με τη σχετική είδηση η πρώτη αφορά τον ιστότοπο του (αυτοαποκαλούμενου δημοσιογράφου-συγγραφέα-τουρκολόγου) Νίκου Χειλαδάκη η οποία παραπέμπει στην ανάρτηση του Sputnik.

Οι άλλες δύο συνδέσεις αναφέρουν περιληπτικά το γεγονός όπως δημοσιεύεται στο ίδιο ρωσικό πρακτορείο (έχουν δηλαδή την **ίδια πηγή**) αλλά ΔΕΝ αναγράφεται όνομα συντάκτη ή συντακτικής ομάδας.

Επομένως, πρόκειται, μάλλον, για **αναπαραγωγή** της ίδιας πληροφορίας **χωρίς επαλήθευση**.

Η δημοσίευση της Daily Mail αναφέρει ότι τα αποτελέσματα των εξετάσεων για την επιβεβαίωση της ασθένειας αναμένονται.

Για να απαντήσουμε στο ερώτημα περί αξιοπιστίας των πηγών αναζητούμε πληροφορίες για τη Daily Mail και το Sputnik. Έτσι, μαθαίνουμε ότι η Daily Mail είναι αγγλική εφημερίδα και διαδικτυακή πλατφόρμα ειδήσεων, που συνήθως εκφράζει απόψεις προσκείμενες στο Κόμμα των Συντηρητικών και το Sputnik (πρακτορείο ειδήσεων, πλατφόρμα ειδήσεων και ραδιοφωνική υπηρεσία που ιδρύθηκε από το ρωσικό κυβερνητικό πρακτορείο ειδήσεων Rossiya Segodnya με έδρα τη Μόσχα. Πρόκειται, δηλαδή, για μέσα μαζικής ενημέρωσης με **πολιτική** κατεύθυνση.

Όλα τα παραπάνω ενισχύουν την περίπτωση μιας διάδοσης μιας είδησης με σκοπό την κινδυνολογία.

Ebola ruled out in Swedish patient suspected of having virus, hospital says

By Bianca Britton, CNN
© Updated 2020-04-07 (04:35 HKT), January 4, 2020

Suspected Ebola case investigated in Europe 01:00

Τέλος, μελετώντας το τελευταίο αποτέλεσμα της έρευνας, δηλαδή, τη δημοσίευση του αμερικάνικου CNN παρατηρούμε ότι έχει την ίδια ημερομηνία και αναφέρει ότι σύμφωνα με το νοσοκομείο αποκλείστηκε το

γεγονός ο σουηδός ασθενής να νοσεί από τον ιό έμπολα.

Οδηγούμαστε, λοιπόν, στο συμπέρασμα ότι μια αρχική είδηση για έναν ασθενή με συμπτώματα που μπορεί να παρουσιαστούν και μετά από μόλυνση από τον ιό έμπολα και χωρίς να είναι ακόμη επιβεβαιωμένη, γενικεύεται ως προς το μέγεθος της έκτασης (Σουηδία), αναπαράγεται χωρίς εξακρίβωση και με πολύ μεγάλη ταχύτητα από μέσα με συγκεκριμένη πολιτική ιδεολογία με σκοπό την κινδυνολογία και την διαμόρφωση απόψεων.

4

Το βήμα αυτό καταδεικνύει τη σημασία της τεκμηρίωσης της έρευνας με τη μορφή ενός ψηφιακού υλικού.

Βοήθεια και περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη δημιουργία ψηφιακού υλικού, αναζητήστε στο Κεφάλαιο 4 του Ψηφιακού Εγχειριδίου και στον Κατάλογο Ψηφιακών Εργαλείων.

Στο παράδειγμά μας, το παραγόμενο αποτέλεσμα θα μπορούσε να είναι είτε μια αφίσα σε χαρτί ή μια PowerPoint είτε μια παρουσίαση σε PowerPoint ή άλλο λογισμικό παρουσιάσεων.

Σε κάθε περίπτωση, στο αποτέλεσμα προτείνουμε να παρουσιάζονται οι διάφορες εκδοχές της είδησης καθώς και οι φωτογραφίες τις συνοδεύουν. Οι όποιες εξηγήσεις θα έχουν τη μορφή κειμένου.

Μέρος Δεύτερο

Για το πρώτο μάθημα προτείνονται τα παρακάτω:

- **Αναζήτηση θεμάτων έρευνας για τους μαθητές**

Είναι σημαντικό να υποστηρίξουμε τους μαθητές στην εξεύρεση ενός κατάλληλου ερευνητικού θέματος. Μπορούν να εργαστούν ατομικά ή σε μικρές ομάδες σε ένα κοινό θέμα, αρκεί να διασφαλιστεί ότι όλα τα μέλη της ομάδας θα συνεισφέρουν ισότιμα στην εργασία.

Η αναζήτηση του θέματος θα μπορούσε να γίνει είτε με επιλογή από έναν κατάλογο προτεινόμενων θεμάτων, εάν αυτό κρίνεται απαραίτητο, ή αποκλειστικά από τους ίδιους τους μαθητές.

Παραδείγματα θεμάτων παρουσιάζονται παρακάτω στην ενότητα Παραδείγματα αντικειμένων της έρευνας.

Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στην ενότητα Ρόλοι του Κεφαλαίου 3 του Ψηφιακού Εγχειριδίου.

- **Παρουσίαση οδηγιών σύνδεσης και εισόδου στην online πλατφόρμα**

Είναι σκόπιμο, για τη συγκεκριμένη διαδικασία, να χρησιμοποιηθεί εργαστήριο υπολογιστών ή εναλλακτικά φορητοί υπολογιστές ή smartphones.

Πληροφορίες σχετικά με τη χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας μπορείτε να αναζητήσετε στον Οδηγό της online πλατφόρμας (στα αγγλικά).

- **Πραγματοποίηση ανεξάρτητης έρευνας των μαθητών στο θέμα έρευνας**

Οι μαθητές διεξάγουν την αναζήτηση και την τεκμηρίωση των αποτελεσμάτων τους σύμφωνα με τα βήματα 2, 3 και 4.

Προσφέρουμε υποστήριξη στους μαθητές στη διεξαγωγή της έρευνάς τους και στην επιλογή του παραγόμενου αποτελέσματος.

Βοήθεια και περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη διεξαγωγή της έρευνας και τα κριτήρια αξιολόγησης μπορούν να βρεθούν στο Ψηφιακό Εγχειρίδιο στο Κεφάλαιο 3, Διαδικασία και Οδηγίες Μεθοδολογίας και σχετικά με τη δημιουργία ψηφιακού υλικού στο Κεφάλαιο 4 του Ψηφιακού Εγχειριδίου και στον Κατάλογο Ψηφιακών Εργαλείων.

- **Ανάθεση ολοκλήρωσης του έργου και αναφοράς στην online πλατφόρμα**

Δίνεται χρόνος μιας ή δύο εβδομάδων για τη συνέχιση του έργου, ως εργασία για το σπίτι, και ζητείται μια αναφορά της πορείας του έργου σε αυτό το διάστημα στην online πλατφόρμα.

Εάν κρίνεται απαραίτητο, υπενθυμίζεται η διαδικασία σύνδεσης και εισόδου. Σημειώνεται στους μαθητές ότι η online πλατφόρμα είναι ο χώρος όπου θα μεταφορτώσουν την εργασία τους και θα λάβουν ανατροφοδότηση. Το Forum που είναι διαθέσιμο στην πλατφόρμα μπορεί, επίσης, να χρησιμοποιηθεί για διευκρίνιση ανοικτών ερωτήσεων.

Περίπλοκα προβλήματα είναι πιθανό να χρειαστεί να συζητηθούν προσωπικά με τους μαθητές.

Για το δεύτερο μάθημα προτείνεται:

- **Παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας από τους μαθητές**

Στο μάθημα αυτό οι μαθητές θα παρουσιάσουν στην ολομέλεια της τάξης τα αποτελέσματα της έρευνάς τους στη μορφή που έχουν αποφασίσει οι ίδιοι. Το περιεχόμενο της έρευνας μπορεί να καθοριστεί σε συνεργασία και σε σχέση με το συγκεκριμένο θέμα έρευνας και να συζητηθεί μαζί με τους μαθητές.

Το αποτέλεσμα της έρευνας μπορεί, επίσης, να αναρτηθεί στην online πλατφόρμα. Στο Forum (διαθέσιμος χώρος διαλόγου της πλατφόρμας) οι μαθητές έχουν, επίσης, ευκαιρία να παρουσιάσουν το αποτέλεσμα της έρευνάς τους στις άλλες ομάδες μαθητών που συμμετέχουν στο έργο και να συζητήσουν το περιεχόμενό της.

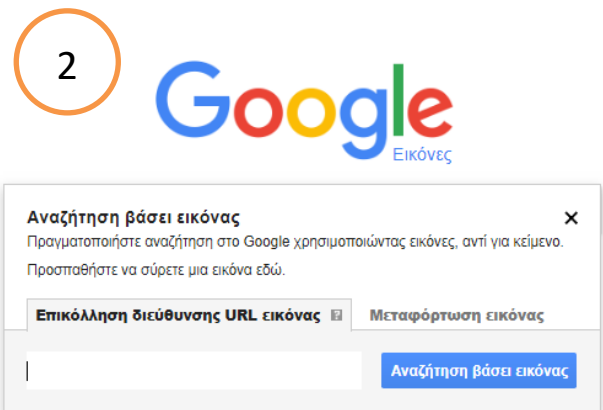
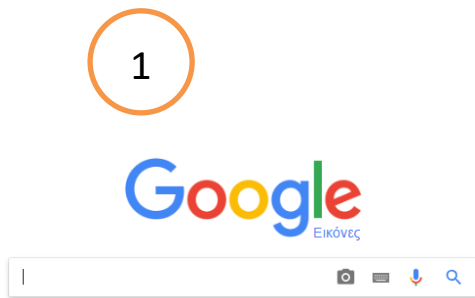
Συμπληρωματικά, μια πιθανή εργασία για το σπίτι μπορεί να ζητηθεί από έναν μαθητή ή μια ομάδα για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την έρευνα, στην περίπτωση που το αποτέλεσμα κρίνεται μη επαρκές.

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι Πραγματικού Ελέγχου

- <https://firstdraftnews.org/>
Πρόγραμμα Πανεπιστημίου Χάρβαρντ [Αγγλικά]
- <https://www.snopes.com/>
Ανεξάρτητη πλατφόρμα για ψεύτικες ειδήσεις [Ελληνικά]
- <http://faktenfinder.tagesschau.de/>
Γεγονότα εύρεσης της γερμανικής καθημερινότητας [Γερμανικά]
- <https://www.mimikama.at/>
Αυστριακή πύλη για την εκπαίδευση σχετικά με την κατάχρηση διαδικτύου [Γερμανικά]
- <http://ellinikahoaxes.gr/>
Online ελληνική υπηρεσία ελέγχου εγκυρότητας ειδήσεων [Ελληνικά]
- <http://factchecker.gr>
Online ελληνική υπηρεσία ελέγχου εγκυρότητας ειδήσεων [Ελληνικά]
- @EUvsDisinfo, @StopFakingNews, @DFRLab στο Twitter [Αγγλικά]
- <https://hoax-slayer.com/>
Ιστοσελίδα ανάδειξης ψεύτικων ειδήσεων [Αγγλικά]
- hoaxes.org/
The Hoax Museum, Συλλογή ψεύτικων ειδήσεων από την αρχαιότητα μέχρι τις μέρες μας που κυκλοφορούν στο διαδίκτυο [Αγγλικά]
- <https://www.invid-project.eu>
Online υπηρεσία ελέγχου εγκυρότητας και αυθεντικότητας video (αρχείων και περιεχομένου) που διαδίδονται στα κοινωνικά δίκτυα [Αγγλικά]

Εργαλεία Επαλήθευσης Πραγματικών Περιστατικών

- <https://www.mapchecking.com>
Εργαλείο προσδιορισμού συγκέντρωσης ανθρώπων
[Γαλλικά]
- <https://www.google.com/imghp?hl=el&tab=wi>
Αντίστροφη αναζήτηση εικόνων με την Google

- <https://citizenevidence.amnestyusa.org/>
Εργαλείο επιβεβαίωσης βίντεο της Διεθνούς Αμνηστίας ΗΠΑ (YouTube Data Viewer)
- <https://citizenevidence.org/toolbox/>
Οδηγίες χρήσης εργαλείων που διατίθενται δωρεάν για εργασίες επαλήθευσης (αντίστροφη αναζήτηση εικόνων, βίντεο, προσδιορισμού θέσης, αναζήτηση θέσης μέσω κοινωνικών δικτύων, κ.λ.π.)
[Αγγλικά]

Παραδείγματα Εντοπισμένων «ψεύτικων ειδήσεων»

Παράδειγμα 1

(Affiliated marketing)

Το Μάρτιο του 2017, μια ανάρτηση στο Facebook καλούσε χρήστες να ακολουθήσουν και να μοιραστούν την είδηση, προκειμένου να λάβουν μέρος σε κλήρωση για ένα αυτοκίνητο MINI COOPER.

Οι

χρήστες, με την υπόσχεση της κλήρωσης καλούνταν να κάνουν like, να κοινοποιήσουν, να σχολιάσουν και να επισκεφτούν μια ιστοσελίδα «διαγωνισμών» και να επιλέξουν μια προσφορά από μια σειρά διαθέσιμων προσφορών προκειμένου να αποκτήσουν το πολυπόθητο δικαίωμα στον «διαγωνισμό».

⚠️ Απλά ακολουθήστε τα παρακάτω βήματα για να μπείτε στον διαγωνισμό μας:

Κάντε Like στην Σελίδα θαυμαστών μας
Κάντε Like σε αυτή τη φωτογραφία της MINI
Κοινοποιήστε αυτήν τη φωτογραφία της MINI
Σχολιάστε Μαύρο ή Ασπρο
Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα
μας: <http://dailydealsen.com/mini/>

MINI COOPER 2017

Συμπληρώστε μια από αυτές τις προσφορές για να μπείτε στον διαγωνισμό μας

Εισάγετε τον αριθμό του κινητού σας

Win An iPhone 7

Κερδίστε ένα κουπόνι αξίας € 450!

Mobyloop Antivirus

Κερδίστε ένα νέο iPhone 7 Plus

⚠️ Offer Incomplete!

Complete 1 of the offers to unlock the content.

Η επιλογή οδηγούσε σε μια υπηρεσία αποστολής άχρηστων SMS με χρέωση 24,80 ευρώ/μήνα, γεγονός που αναγραφόταν στα «ψιλά γράμματα».

Η παραπλάνηση οδηγούσε σε **οικονομικό κέρδος** του δημιουργού του παραπλανητικού μηνύματος τόσο από την υψηλή χρέωση αποστολής μηνυμάτων όσο και από το λεγόμενο affiliated marketing που λειτουργεί ως εξής: μια εταιρεία (διαφημιζόμενος) ανταμείβει τους συνεργάτες (affiliates) για κάθε πελάτη ή επισκέπτη που οδηγεί στη διαδικτυακή του ιστοσελίδα.

Αντίστοιχη παραπλάνηση είχε προκύψει με τη διάδοση μηνύματος για συμμετοχή σε κλήρωση πολυτελούς αυτοκινήτου που θα ελάμβανε χώρα στις 31 Ιουνίου 2016.

Μια μόνο πιο προσεκτική ανάγνωση του περιεχομένου του μηνύματος ήταν αρκετή να αποκαλύψει την παραπλάνηση.

(ΔΕΝ υπάρχει 31 Ιουνίου!!!).

Παράδειγμα 2

(Έλεγχος πρωτογενούς πηγής της πληροφορίας)

Τον Απρίλιο του 2017, η διαδικτυακή ιστοσελίδα ενημέρωσης PRONEWS (pronews.gr)

ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

«ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΙΣΙΟ ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ ΕΚΕΙ»

ΕΚΤΑΚΤΟ - Ν.Τραμπ: «Τις επόμενες ώρες θα αποκαλύψω την πολιτική των ΗΠΑ στο ΔΝΤ για το θέμα της Ελλάδας!»

17:40

25/04/2017

Share

Like

ανάρτησε μια ΕΚΤΑΚΤΗ είδηση με τίτλο: «Ν. Τραμπ: Τις επόμενες ώρες θα αποκαλύψω την πολιτική των ΗΠΑ στο ΔΝΤ για το θέμα της Ελλάδας!»

<http://archive.ph/U6AFv>

Το δημοσίευμα επικαλείτο ως πηγή τον αμερικάνικο οργανισμό μέσω ενημέρωσης Newmax Media.

Αναζητώντας το αρχικό δημοσίευμα του NewmaxMedia (<https://archive.ph/IMz5y>) και

με μια πιο προσεκτική μετάφραση του τίτλου οδηγούμαστε σε άλλα συμπεράσματα. Συγκρίνοντας το αρχικό άρθρο και το αντίστοιχο ελληνικό καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι δεν πρόκειται για απλή μεταφρασμένη αναδημοσίευση αλλά για μια πιο χειραγωγική παρουσίαση του θέματος, προκειμένου να **ενισχυθεί μια θεωρία συνωμοσίας** σχετικά με το ρόλο των ΗΠΑ και του ΔΝΤ στην οικονομική κρίση της Ελλάδας («Ελλάδα! Είναι σε τρομερή κατάσταση εκεί, είναι απαίσιο» διαβάζουμε στο ελληνικό άρθρο να λέει Τραμπ).

Μια πιο προσεκτική παρατήρηση των φωτογραφιών

που πλαισιώνουν τα άρθρα αναδεικνύει τις διαφορές τους και το ρόλο που παίζει η επεξεργασμένη φωτογραφία του ελληνικού άρθρου η οποία υπονοεί, σαφώς, σχέση του Τραμπ (και επομένως της πολιτικής του) με την Ελλάδα (η Ακρόπολη ως φόντο της φωτογραφίας).

Παράδειγμα 3

(Κινδυνολογία-Clickbait)

Σα μέσα κοινωνικής δικτύωσης κυκλοφόρησε ανάρτηση σχετικά με τους μετανάστες και τον κίνδυνο από τις ασθένειες που αυτοί μεταφέρουν.

Ένας έλεγχος της εικόνας (<https://www.google.com/imghp?hl=el&tab=wi>), μας οδηγεί σε άρθρο του ιστότοπου του δημοσιογράφου-συγγραφέα-τουρκολόγου Νίκου Χειλαδάκη με τίτλο «Νέες θανατηφόρες ασθένειες έρχονται με την λαθροεισβολή» (<http://nikosxeiladakis.gr/%CE%BD%CE%B5%CE%B5%CF%83-%CE%B8%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CF%84%CE%B7%CF%86%CE%BF%CF%81%CE%B5%CF%83-%CE%B1%CF%83%CE%B8%CE%B5%CE%BD%CE%B5%CE%B9%CE%B5%CF%83-%CE%B5%CF%81%CF%87%CE%BF%CE%BD%CF%84%CE%B1%CE%B9/>).

Διαβάζοντας βρίσκουμε αναφορές στη γερμανική καθημερινή εφημερίδα Frankfurter Allgemeine Zeitung (από τις σημαντικότερες καθημερινές εφημερίδες της Γερμανίας, με την ευρύτερη κυκλοφορία στο εξωτερικό και με την ψηφιακή της έκδοση να είναι η

δημοφιλέστερη εφημερίδα στα γερμανικά στο διαδίκτυο) και στην αγγλική Breitbart London του ακροδεξιού δικτύου ειδήσεων Breitbart (από τους φανατικότερους υποστηρικτές του Donald Trump το 2016).

Αναζητώντας την εικόνα που σχετίζεται με το δημοσίευμα της γερμανικής εφημερίδας (<https://archive.fo/x3g6D/22e17d3fc38b538e085f95fad5a57a1eec172177.jpg>) βρίσκουμε το άρθρο της εφημερίδας με τίτλο «Σύριοι μετανάστες μεταδίδουν σαρκώδη νόσο, πολυομελίτιδα, ιραλά, φυματίωση, ηπατίτιδα» (<https://www.breitbart.com/middle-east/2016/05/31/syrian-refugees-spreading-flesh-eating-disease-polio-measles-tuberculosis-hepatitis/>) όπου υποστηρίζεται ότι οι μετανάστες από τη Συρία, μεταφέρουν μεταξύ άλλων έναν ανθρώπινο ιό που «τρώει» ανθρώπινες σάρκες (δερματική λεϊσμανίανση).

Παρατηρούμε, ακόμη, ότι το άρθρο πλαισιώνεται με αρκετές σοκαριστικές εικόνες από διάφορες ασθένειες οι προκαλούν έντονα συναισθήματα στον αναγνώστη (συναισθηματική υπερφόρτωση, κατάσταση που επηρεάζει τη σωστή λήψη αποφάσεων και επιλογών).

Αναζητώντας πληροφορίες για τη δερματική λεϊσμανίανση βρίσκουμε πληροφορίες από το Πανεπιστήμιο της Θεσσαλίας ότι μεταδίδεται σε σκύλους από τσίμπημα σκνίπας, ενώ οι άνθρωποι προσβάλλονται τυχαία όταν βρεθούν σε περιοχή που είναι ενδημική για το παράσιτο.

<http://ir.lib.uth.gr/bitstream/handle/11615/44351/8954.pdf?sequence=1>

Σε ανάρτηση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας με τίτλο «Ζητήματα υγείας ταξιδεύοντας στον κόσμο» μαθαίνουμε για τη γεωγραφική κατανομή της ασθένειας και ότι η μετάδοση από άνθρωπο σε άνθρωπο γίνεται μέσω μολυσμένου αίματος, συρίγγων ή βελονών.

file:///C:/Users/user/Downloads/9789604521166_gre.pdf

Σε αναζήτηση για τη σχέση μετανάστευσης και υγείας (αναζήτηση με λέξεις κλειδιά *μετανάστευση υγεία παγκόσμιος οργανισμός υγείας*) διαβάζουμε μεταξύ άλλων παρέμβαση του Γενικού Γραμματέα Δημόσιας Υγείας κ. Ιωάννη Μπασκόζου ότι «Η Ελλάδα είναι η χώρα που υποδέχεται το **95%** των προσφύγων και μεταναστών που κατευθύνονται προς την Ευρώπη. Το **70%** από αυτούς τους απελπισμένους ανθρώπους

είναι πρόσφυγες (**43%** από τη Συρία), το **34%** είναι παιδιά και το **21%** είναι γυναίκες. Το κοινωνικό και επιδημιολογικό προφίλ αυτών των πληθυσμών έχει τροποποιηθεί το τελευταίο διάστημα και κυριαρχούν οι οικογένειες, τα βρέφη, τα μικρά παιδιά, οι έγκυες και οι ηλικιωμένοι. Αποτελεί κοινή παραδοχή ότι οι πρόσφυγες και οι μετανάστες δεν αποτελούν κίνδυνο για μεταδιδόμενα λοιμώδη νοσήματα έχουν όμως ανάγκη προκαταρκτικού ελέγχου και επείγουσας υγειονομικής φροντίδας λόγω των ειδικών συνθηκών υπό τις οποίες ζουν και ταξιδεύουν ενώ πρέπει να συνεκτιμάται το υγειονομικό τους προφίλ όπως τα χρόνια νοσήματα.»

<http://www.moh.gov.gr/articles/ministry/grafeio-typoy/press-releases/3710-ektelestiko->

Στα αποτελέσματα της αναζήτησης βρίσκουμε, επίσης, ανάρτηση από την ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο «Υγεία των μεταναστών» για τα έργα της ΕΕ σχετικά με την υγειονομική περιθάλψη των μεταναστών

https://ec.europa.eu/health/social_determinants/migrants_el

Παραδείγματα Θεμάτων Έρευνας

Θέμα 1

«Το Κουλούρι» (η πρωτοποριακή ελληνική ηλεκτρονική εφημερίδα) είχε ένα άρθρο με

τίτλο «Δεν καταλαβαίνω γιατί επιμένουμε να έχουμε τόσα πολλά φωνήεντα» δηλώνει ο Ν. Φίλης.

Γνωρίζοντας ότι Ν. Φίλης ήταν υπουργός Παιδείας την περίοδο του δημοσιεύματος και τη θεωρία συνωμοσίας περί

σταδιακής κατάργησης της ελληνικής γλώσσας και το ρόλο της χρήσης των greeklish, μιας «νέας γλώσσας νέων», με ποιο τρόπο θα μπορούσε να εξακριβωθεί η αλήθεια ή όχι της είδησης;

Θέμα 2

Τον Ιούνιο του 2018 ο έλληνας πρωθυπουργός επισκέφθηκε το Λονδίνο. Η επίσκεψη και οι συναντήσεις του έλληνα πρωθυπουργού καλύφθηκαν από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και το διαδίκτυο. Οι φωτογραφίες που πλαισίωσαν το ρεπορτάζ και τα σχόλια των τίτλων ήταν αληθινές ή όχι;